

Klet TRIGLAVA

LETO V.

3.marca 1952.

ŠTEV.88.

OTROK NA CESTI

Slovenci se tiho in mirno igramo na cesti sveta s svojimi igračkami. Svetovni promet pa gre svojo pot brez nas in proti nam.- Tako prime ro uporablja člankar v januarški "Slovenski državi",katera se je sicer povečala v obsegu.

Primera ni napačna. Dobro jo je mogoče razviti. Predvsem pride na misel,da je igranje otrok na cesti nevarno. Cestne nesreče terjajo v zapadnih državah strašno število žrtev. Če se bomo Slovenci igrali na tako izpostavljenem križišču, kot je Slovenija, nas utegne hitro povozi ti avto.s kakršno že tablico, avstrijsko ali italijansko ali jugosloven sko, kar je sicer manj verjetno,ker je na Balkanu motorizacija slabo raz vilita.Igranje je nevarno.

V omenjenem članku z naslovom "Inferiority Complex" začne otrok na cesti na vse grlo kričati in na ta način obrne nase pozornost vseh.Tako bi naj opozarjali nase Slovenci,pravi člankar in graja občutek manjvred nosti,ki da so mu podlegli Slovenci v emigraciji. - Otrok, ki kriči na cesti, res vzbudi pozornost. Ljudje ga bodo vpraševali,kje je mama.Čim bolj bo otrok kričal, tem bolj bodo iskali njegove skrbnike.Ne zmenijo se dosti kaj vpije, temveč skušajo nebogljenca čimpreje izročiti nekemu v varstvo. Tako se more zgoditi Slovincem, ako bodo vpili kot otroci.Če kričanje ne bo imelo odraslega smisla, bo ves vik le povzročil,da nas bodo nekemu izročili v varstvo.

To pa je prav tisto, česar "Slovenska država" noče.Njen izlet v psi hologijo z "Inferiority Complexom" odpira zapeljivo polje. Vzemimo psi hoanalizo: v luči te je manjvrednostni kompleks pogost pojav; mnoga de janja so v bistvu le podzavestno odškodovanje za ta občutek: eden je ti ho, drugi se baha,tretji se s pretiranim govorjenjem skuša napraviti mo gočnejšega in zadostiti svojemu podzavestnemu občutku. Za psihoanaliti ka mora biti huda skušnjava,da bi razložil ne samo neumerjeno pisanje "Slovenske države",ampak še precej drugih političnih glasov, kot odško dovanje za silovit manjvrednostni kompleks.

Pogojen refleks je drug pojav,ki se ponuja kot razlaga za mnogo po litičnih dejanj. Dražljaj "Srb" ali "Hrvat" povzroči refleks - besno pe njenje, hujše kot so se slinili psi Pavlova ob zvonjenju zvonca,čeprav niso dobili jesti. V tem prednjačijo nekateri srbski in hrvatski politiki.

Ni razveseljivo,da je pri naših politikih toliko neracionalnih kom pleksov. Za Slovence bi bilo priporočljivo, da kot odrasli stopijo pred svet: g l a s n o i n o d l o č n o, a s p a m e t j o; da puste tiho igranje prav tako kot otroško nespametno kričanje. Na ta način moremo z zaupanjem gledati v bodočnost.

"NOVINCI" - V poročilu dopisnika iz Avstralije(str.4.) zasledimo majhno nelogičnost,ki preveva novejše begunce,zdaj naseljene v Av straliji.Če so namreč na begu v svobodo pričakovali,da bodo našli delav no in glasno emigracijo,so morali vnaprej računati,da bodo njeni aktivi sti predvsem begunci iz let 1945-46,starí protikomunisti.Da pa je KP o= psovala s "kolaboranti" vse politične nasprotnike,vemo.Res pa je,da vsa emigrantska imena ne zvane prijetno in da mnogi še mislijo s stari mi ide jami in računajo na stare metode,kar ni privlačno za novodošle.Hočemo povzpeti,da tako pač izgubljamó mnoge idealne ljudi,nekoč zapeljane,ki bi bili uporabljivi,če bi našli boljše razmere.Velika škoda je,da smo brezbržni do novega faktorja: novobeguncev.

ZAPRTI POLITIČNI PRVAKI

Smrt dveh demokratičnih protagonistov - dr. Joksimovića in dr. Jančikovića - ki sta umrla v jugoslovanskih komunističnih zaporih zaradi svojega neustrašnega odpora do komunističnega nasilja, nakazuje usodo ostalih njenih sotrpinov, če se Zapad ne bo pravočasno in odločno postavil v obrambo svojih prijateljev v Jugoslaviji. Prijateljev, ki trpijo po ječah, ker so izpovedovali svoje simpatije do Zapada; tistega Zapada, ki danes v čudni igri usode podpira komunistični režim; tisti režim, ki preganja in obsoja na smrtonosno hiranje prijatelje Svobode in Pravice.

Dr. Dragič Joksimović je pripadal Demokratski stranki Ljube Davidovića, bil član njenega Glavnega odbora, od leta 1927. narodni poslanec; čudili smo se v letu 1945. njegovemu odločnemu nastopu v Začasni narodni skupščini, ko je pred očmi Titovih velikašev predložil Zakon o svobodi pred strahom - in seveda s predlogom propadel. Občudovali smo njegovo obrambo obtoženega gen. Mihailovića.

Dr. Toma Jančiković se je prvič pojavil na politični pozornici predvojnje Jugoslavije, ko je proti tedanji diktaturi pred sodiščem branil pok. podpredsednika HSS Josipa Predavca. Kot b. narodni poslanec je bil tudi ustašem na poti; umaknil se je v Crikvenico, od tam pa je pobegnil 1944 v London, odkoder se je z dr. Subašićem vrnil v domovino. Kmalu je bil a. retiran in obsojen, pred kratkim pa je v zaporu umrl.

Njuna smrt je najzgovornejši demanti ministra Rankovića, da je resno in iskreno obtoževal tajno policijo. Begunci smo to vedeli; Zapad pa je še ponekod verjel n lepim besedam. Bo smrt dveh izrazitih demokratov odprla oči zapadni javnosti, ki doslej še ni spoznala, da je iluzija pričakovati v Jugoslaviji pod Titom demokratizacijo države?

Vprašanje pa moramo postaviti tudi sebi: ali bomo kaj več storili, da svet opozorimo na stotine drugih Joksimoviće in Jančikoviće, ki slejko prej utegnejo priti na vrsto? Ali smo se svobodni Slovenci, Hrvati in Srbi kot en moč z enim glasom dvignili v obrambo Dragoljuba Jovanovića, Karla Zunjovića, Borisa Furlana, Ace Pavlovića in drugih demokratičnih prvakov, ki trohne po Titovih ječah? Ali se sliši naš skupni glas na vseh koncih sveta in ali ga ne bomo nehali ponavljati, dokler se Zapad ne zgane? Dr. Jukić nam je v svojem pismu uglednemu manchesterskemu dnevniku pokazal v kakšni obliki, v kakšnem tonu in na kakšnem področju moremo vsi demokratični Slovenci, Hrvati in Srbi združeni nastopiti - v obrambo svojih preganjenih narodov in njihovih zaprtih prvakov. Z združenim, neprestanim in premišljenim delom bomo bolje in prej uspeli kot pa razbiti in med seboj se obtožujoč.

LONDONSKA KONFERENCA

Zaključujemo s poročanjem o januarski konferenci Gibanja za združeno Evropo, ki je v begunskem tisku dobila vidno mesto in močan odmev. Iz različnih poročil smo lahko zaključili, da ne gre na splošno konferenci pripisovati kaj prav posebnega uspeha. V merodajni izjavi je bilo rečeno, da je bil velik uspeh že to, da se je konferenca sploh vršila in da so prišli skupaj ljudje tako različnih narodov. Prav je, da zato ostanemo pri tej ugotovitvi tudi mi.

Seveda moramo vztrajati v Evropskem gibanju. S svojo prisotnostjo moremo mnogo prispevati, da bodo vsi zapadni činitelji temeljito spoznali in upoštevali, da ne more biti samo polovica Evrope svobodna. Jugoslovanski slučaj je pri vsem tem najbolj kočljiv - kar smo tudi videli ob zaključku konference, pa so domalega vsi begunski časopisi vede ali nevede zamolčali. Če je londonska konferenca baš v tem vprašanju ponovno dokazala slovenskim, hrvatskim in srbskim zastopnikom v vsej kruti resničnosti teže problema in če bodo iz tega spoznanja potegnili neke vsaj tre-

nutno logične in imperativne zaključke - potem je za nas konferenca polnoma uspela. Če pa tega ne bo, potem pa nam še dolgo ne bo pomagala nobena mednarodna konferenca, - ker se bo ob naših emigrantskih razprtijah in zatiskanju oči pred stvarnostjo - debelil le Tito in utrjeval svoj položaj.

KLIC TRIGLAVA

53, Bucks Hill, Chapel End,
Nuneaton, Warwickshire

Izhaja 1. in 3. ponedeljek v mesecu.

Š K O F O V E B E S E D E

V prvi polovici januarja je begunski ljubljanski škof g.dr.Gregorij Rožman drugič obiskal Argentino, kjer je enajstim diakonom tamk.slovenskega bogoslovja podelil mašniško posvečenje.

Ob svojem obisku je argentinskim Slovencem napisal v "Svobodni Sloveniji" (24.I.1952.) pozdravne besede in nadaljeval:

"Nas v tujini bi morala skupna usoda še mnogo bolj povezati med se = boj kot smo bili povezani v domovini.Kamorkoli pa pridem med rojake, to = žijo nekateri, da je premalo edinosti med nami, da se delimo v struje in se razhajamo v razne smeri, da ni dovolj enotnosti v načrtih in metodah, s tem pa slabimo itak dovolj šibke svoje sile.Ne bilo bi nič izrednega, ako bi se needinost, ki je je že doma bilo dovolj med nami, v begunstvu še povečala.Needinost je simptomatičen pojav v vsaki emigraciji...Ne zdi se mi preveč tvegana trditev, da je slovenska emigracija še najmanj raz = klana, mnoge druge narodnosti še bolj trpijo na boleznih needinosti.

Pa to spoznanje nas ne izgovarja krivde.V kolikor smo needinosti kri vi sami, v toliko je nujno treba, da se poboljšamo.Vzrokov za to emigrant sko bolezen je mnogo... Opozoriti pa hočem na en vzrok, ki ga moremo po = polnoma odstraniti, če hočemo, s čemer bi medsebojne odnose bistveno zboljšali in možnost skupnega delovanja in trpljenja za isti cilj pove = čali.Ta vzrok je: pomanjkanje osebnega spoštovanja. V tem pogledu, se mi zdi, je bila in je še naša vzgoja pomanjkljiva! Tu moramo nastaviti z = reformo.Včasih se nam zde vljudnostne forme narodov, med katerimi živimo, pretirane, neodkritosrčne, narejene, z eno besedo: hinavščina.Pa ni tako, vsaj vedno ne. So vendar le tudi - če ne rečem v prvi vrsti izraz spo = štovanja do osebnosti bližnjega."

Nato omenja Prevzvišeni, kako novonaseljenca v USA sprašujejo, če in zakaj "lajka" Ameriko.Neka begunska pisateljica je kratko odgovorila: Ameriko lajkam (imam rada), ker spoštuje človekovo osebnost.Potem škof nadaljuje: "Kdor v Združenih državah nekoliko pazljivo ogleduje način živ ljenja, medsebojnih odnosov, političnega boja in strankarskih bitk, z za = čudenjem spozna veliko razliko med "starim" in "novim krajem". Nič si ne prizanašajo v volilni borbi, v čunje včasih drug drugega raztrgajo, a to se nikdar ne zgodi, da bi kdo ne prisedel k mizi, pri kateri sedi "na = sprotnik", ali da bi ne šel v lokal, v katerem se je zbralo par nasprot = rikov. Osebnost si niso odtujeni; vsi so enako ponosni državljani "najmoč nejše" države sveta.In ko se volitve končane, poraženi kandidat takoj po telefonu ali brzojavno čestita svojemu srečnejšemu nasprotniku k izvo = litvi. - Če se bo naša mladina v letih svojega bivanja v USA našla te ga duha in pri povratku v domovino prinesla s seboj spoštovanje osebnost = sti vsakega človeka, bo naš narod obogatila z zelo pomembnim moralnim darom."

Prevzvišeni misli, naj bi si posebej izpraševali vest: kako spoštujem osebnost svojega bližnjega? Prepričan je, da človeštvo ne bo ozdravelo, dokler ne bo "spoštovanje temeljna čednost medsebojnih odnosov.Saj je Stvarnik sam vse človeške odnose in razmerja postavil na zapoved: Spoštuj!"

"Tudi vsi naši medsebojni odnosi naj stoje na spoštovanju osebnosti, potem upam, da nas bodo različna gledanja, različna mnenja, različni znača ji ločili sicer v skupine, a ne več v sovražne skupine, ker bo spoštova = nje, ki stoji nad vsem, vezalo vse skupine v družbo in je ne več razbi = jalo v drobce" je zaključil škof dr.Rožman.

KONEC BOGOSLOVNIH FAKULTET

Jugoslovanska vlada je naznanila, da bodo na vseh univerzah ukinje = ne teološke fakultete.Kot uradni razlog za ta ukrep so navedli popolno ločitev Cerkve od države.Poučevanje teologije ne bo prepovedano, pač pa bo odpravljeno iz državnih univerz s koncem tega semestra v juniju.Pri zadeta bodo tako katoliška kot pravoslavna bogoslovja.Izjavili so, da i majo Cerkve popolno svobodo, da same na svoje stroške vzdržujejo lastna bogoslovja, nekaj pomoči pa bodo mogoče dobile od države po posebnem do govoru.Veliko vprašanje za katoliško Cerkev je seveda denar, ker je iz = šubila posestva, ki so bila glavni vir dohodkov.

Ta ukrep je nov korak v stari smeri, kot pri odpravi verouka iz šol skih poslopij in drugih dejanjih, o katerih smo že poročali.

LAČNI SVOBODE - LAČNI KRUHA

Sydney, januarja 1952. (Poročilo našega dopisnika)

Računajo, da živi v Avstraliji kakšnih tisoč Slovencev. Manjši del je prišel na peti kontinent že pred vojno - izseljenci so bili to. Večji del pa sestavljajo begunci, ki so se priselili po vojni. Med izseljenci najdete precej kominformistov, nekaj pa je tudi titovcev. Že iz teh razlogov je razumljivo, da ni praktičnih stikov med "starimi" in "novimi".

Novonaseljenci med seboj nismo dosti povezani. Razlogov za to je več. Glavni pa bo bsekakor ogromna prostranost Avstralije, v kateri se posameznik stvarno izgubi. Redkokje najdete skupine slovenskih ljudi, saj se Urad za zaposlitev ni prav nič oziral na kakšne posebne tozadevne želje in prošnje slovenskih beguncev. Vsakogar veže pogodba na dve leti, potem pa si lahko premenja delo in seveda tudi kraj zaposlitve. Tako počasi nekateri že prihajajo nazaj iz prostranih planjav v obrežna mesta - ki pa so spet velika, organizacije pa doslej ni bilo nobene, da bi te slovenske ljudi vsaj mala vezala skupaj. Čujem, da se mudita zdaj v Avstraliji dva slovenska duhovnika. Dobila sta tudi dovoljenje za slovenski versko-kulturni časopis "Misli", ki bo glasilo novoustanovljenega društva "Slovenec".

Zanimivo je, da se begunci na splošno malo brigajo kaj se dogaja s Titom, kako se razvijajo dogodki okoli Jugoslavije in kakšen je odnos emigracije do domovine. Prav gotovo vsi begunci odklanjajo Tita, v njem vi dijo nasilneža. Toda več pa ne; paketi, ki jih pošiljajo domov svojcem, so izraz njihovih čustvenih in socialnih vezi, kot verjetno povsod drugod. Glavna skrb teh novonaseljencev je zaenkrat: denar. Koliko bom delal, kaj bom delal in koliko bom prislužil. Ker so začetki težavni, osebne zahteve pa prav pri vseh ogromne, denar torej nikdar dovolj - ljudje garajo. Tako jih delo utruja; razen odmerjenih ur za spanje in jelo, je v glavnem ves ostali čas namenjen delu in nekaj malega razvedrilu. Tako za kakršnokoli narodnopolitično, osvobodilno delo ne samo da ni časa, ampak tudi ni volje, ni prilike, ni razpoloženja, ni organizacije in stika z emigracijami po drugih kontinentih. Če se kje le pojavi kakšna bela vrana in zine kakšno o potrebi takšnega dela, o potrebi medsebojne poveza ve in podobno - je običajno soglasno zavržen: kaj bi se šli politiko, saj more Tita zrušiti edino le vojna; potem pa si bo že narod sam "delal svojo politiko".

Upoštevati pa je treba še tole: kot je med vojno toliko Slovencev vzklikalo Osvobodilni fronti, tako jo zdaj prav isti Slovenci v veliki meri sovražijo. Ni čudno, da je med begunci, prišleki v Trst, toliko nekdanjih ofarjev, aktivistov. Prav te najbolj prizadene neurejeno stanje v emigraciji. Ne enkrat - že prej v Trstu in sedaj v Avstraliji - sem doživel njihov odpor ne samo do vsega komunističnega, ampak v isti sapi do vsega "kolaborantskega", v kar mečejo vse, kar ni bilo v Fronti. Upira se jim družiti se z emigrantskimi voditelji in organizacijami zanje tako slabih spominov, tako zavožene politike in tako kompromitiranih ljudi. Beg iz domovine v tujo neznanost jim izkazuje odpor do Titovega komunizma. Toda obstoječa emigracija z vsemi svojimi pridevki jim ne predstavlja zamene za Tita. Tale značilnost je tudi zanimiva: v Trst navadno pribeže iz domovine mladi ljudje. Zapustili so Jugoslavijo in pobegnili v svobodni svet: lačni svobode, lačni zdravih in novih idej, lačni prej duhovne kot materialne hrane. Nekaj tedensko, nekaj mesečno življenje v Trstu pa jim je hitro prikazalo trdo realnost begunskega življenja, kako resničnost razmer v emigraciji; iz prepotentnega političnega hrupa v Sloveniji so padli v presenetljivo pasivnost emigracije. Tako po notranjem prelomu, ko se je porušil ves njihov svet nade, pričakovanj in sanj - skočijo v drugo skrajnost: stran, čim dalj, kamorkoli že, v borbo za kos kruha... Situacija v Avstraliji je zato v veliki meri sad takih notranje zagrenjenih, razočaranih mladih ljudi.

POMOČ TITU - V angleškem parlamentu je bilo objavljeno, da bodo v tem finančnem letu poslali Jugoslaviji za dobre 3 milijone funtov vojaškega materiala v dar. To vojaško opremo pobirajo iz starih nerabnih zalog. Pošiljke niso vštete v lani naznanjeno gospodarsko pomoč. - "Manchester Guardianu" se v uvodniku zdi čudovito, kaj vse je mogoče dobiti, ne da bi za to prosil. Tito je lani izjavil, da noče orožje, piše list in citira Titov govor. Zdaj mu RAF pošilja letala, USA pa tanke, kamione in radie. Odkriti se moramo socialističnemu realizmu, zaključuje MG uvodnik.

PO KONFERENCI

(Begunski občutki)

Ne glede na stvaren uspeh "evropske" konference januarja v Londonu, kakršen pač že je, sem prisluhnil begunskim glasovom, kaj mislijo o njej.

O takšni konferenci se je razmišljalo že lani, v februarju; pa so jo potem Angleži preložili na poletje in nato na jesen. Odločitev za letošnjo januarjsko konferenco je potem prišla nenadoma, konferenca je bila pripravljen in sklicana na hitro. Razloge za tolikšno začetno dlašanje nato pa za takšno končno naglico nakazujejo begunci v tejle smeri:

Dokler je bil g. Churchill v opoziciji je z evropsko idejo in z Gibanjem veliko lažje "operiral" kot pa kasneje, ko je postal "Prime Minister". Kar zadeva Anglijo se je pač znašel pred istimi problemi, pred katerimi so prej stali laburisti. Strassburška konferenca lahko jesen nato pa obisk v USA to jasno kaže. Seveda pa je tako g. Churchill trčil ob ameriško javno menje, ki nima mnogo razumevanja za angleške vladne pomisleke. Domnevno je bila naloga januarjske konference nekoliko pomiriti ameriške "pro-United Europe" kroge. Nujnost sklicanja konference pa je narekovala odsotnost g. Churchilla iz Anglije. Angleži so preveč okretni in izkušeni, da bi tvegali nastop g. Churchilla, predsednika Gibanja, na takšni konferenci. Če bi mož bil v opoziciji, ne bi bilo nobenih pomislekov. Lepa prilika za takšno konferenco je pač zato bila, ko ga ni bilo doma.

Drugi begunci zaključujejo, da bi morda Angleži le utegnili misliti na angleško varianto "NCFEja". Vendar se zdi ta kombinacija dvomljiva, ker manjka Angležem denarja; prisotnost delegatov ameriškega NCFEja ter podpora tega Odbora konferenci bi prej govorila, da tu ne gre za kakšno preračunano konkurenco; rajši prej za dogovorjeno sodelovanje. Problem pa so seveda sredstva. Bi jih Amerikanci hoteli dati Angležem?

Če oči je padla odsotnost pričakovanega in nepovedanega g. P. H. Spaaka in g. P. Reynauda. Je morda to v kakšni zvezi z odsotnostjo g. Churchilla? Spomnimo se angleškega nastopa v Strassburgu in odstopa g. Spaaka kot predsednika, lani jeseni.

Kar pa zadeva same begunske udeležence, je jugoslovansko mnenje splošno, da so Poljaki igrali prvo violino in imeli odločilen vpliv na sestavo predlogov za resolucije. Da ti nimajo smisla za Titov slučaj in da vi dijo predvsem Sovjetsko Rusijo, je bilo mogoče hitro ugotoviti. S.

PISMO ZA ANGLEŽE

"Manchester Guardian" je objavil na prvem mestu daljše pismo g. Ilije Jukića o političnih ujetnikih v Jugoslaviji. G. Jukić opominja, da je Guardian dvakrat lani načel to vprašanje, ki je še zelo pereče, kar je dokazala smrt dr. Jančikovića v zaporu. Dr. Jančiković je odstopil kot poslanec s Šubašičevo odstranitvijo, ker Tito ni spoštoval Jaltškega dogovora. Obsojen je bil na prisilno delo, ker da je poskušal zvreči vladu po navodilih g. Randolpha Churchilla, Hugh Seton-Watsona in Stephena Clissolda. Desettisoči dele podobno usodo. Večina so prijatelji zapada. Medtem Tito obsoja sovjetska barbarstva in zavisi od obilne zapadne pomoči. Ali ni čas, da bi ga zapadne sile vprašale, naj dokaže svojo razliko od Stalinovih metod, vprašuje g. Jukić. Poleg drugega je to v Titovem in v njih lastnem interesu. Ali ne bi izpust političnih jetnikov ojačilo moralno in voljo do odpora pri ljudeh?

G. Jukić je pismo dobro sestavil. Pazi na omembo, da se Tito ni držal dogovorov! In kako potlači g. R. Churchilla in družbo med rušilce režima! Sploh zvito poudarja, da trpe prijatelji Zapada. Kaj je bolj naravnega s stališča Zapada, kot izpustiti te jetnike, da se bodo vendar mogli boriti zanj? Za Angleže je ta razlog neporušljiv. V srcu bralca je torej zasejano seme nasprotstva do Tita, ki se more razrasti. Pismo je tako doseglo uspeh. Če bi neprikrito udrihalo po Titu, bi pri Angleži le povzročilo, da bi se namrdnil nad brezdonsko reakcijo.

MAŠA ZADUŠNICA za pok. dr. Jančikovića se je brala po naročilu Hrv. selj. stranke in Medn. kmečke unije v cerkvi oo. jezuitov v Londonu 23. februarja. Obe organizaciji sta objavili smrtno oznanilo na angl. jeziku, kjer naznačujeta, da je dr. Jančiković bil obsojen na 18 let ječe na podlagi obtožbe "da je špijoniral za Veliko Britanijo in si tajno prizadeval zrušiti Titovo vladu".

ALI BO OPOREKAL?

London, 24. februarja. - (Naš dopisnik poroča.)

7. oktobra sem poročal, da je Jugoslovanski nar. odbor v Londonu v 4-5 številki glasila "Poruka" objavil daljšo R. Kneževičevo razpravo s foto-grafskimi posnetki zapiskov g. M. Antića, ministra dvora, iz časa od 28. 10. do 1. 11. 1940. Iz teh zapiskov je razvidno, da sta se knez Pavle in predsednik vlade g. Cvetković ob italijansko-grški vojni zavzemala, da naj bi Jugoslavija napadla Grčijo ter z zavojevanjem Soluna prehitela Italijo na Egejskem morju, "ker ne moremo dovoliti, da vkoraka Italija v Solun". Vprašanje je le obstojalo, kako bi na tak napad reagirala Nemčija, zaveznica Italije. Knez je tedaj podvzel potrebne ukrepe, da bi bil pripravljen teren v Berlinu. - Poteka že četrti mesec, pa g. Cvetković še vedno ni demantiral navedbe g. Kneževiča. V londonskem odboru še vedno pričakujejo, da se bo g. Cvetković le oglasil in morda z dokumentarnim demantijem zanikal verodostojnost fotografskih posnetkov. To bi končno moral storiti, saj je prej v dveh svojih brošurah in v uglednih "International Affairs" dosledno zagovarjal svojo predvojno politiko in zanikal, da sta knez Pavle in on nameravala udariti na Solun.

RAZGLEDI

CITATI

V posebno podkrepilo svojih pogledov se naši pisci radi poslužujejo navedb iz tujih virov. To je razumljivo, tudi hvalevredno, saj kaže razgledanost pisca. S citati pa je mogoča tudi igra dvomljive vrednosti. V ilustracijo navajam dva različna primera:

Ob desetletnici marčevskega puča je bilo dokaj pisanja tudi v tem listu, posebno pa seveda med Srbi, kakor je KT poročal. "Paktovci" so hoteli med drugim pokazati, da jugosl. puč ni povzročil zamude nemškega vpad v Rusijo. V ta namen so navajali angleškega vojaškega zgodovinarja B. H. Liddell Harta. Navedbe iz njegove knjige "Defence of the West" smo brali tudi pod "Javnim mnenjem", a najbolj se je z njimi šopiril b. minister slabega imena g. Dragiša Cvetković. Nikakor se nočem spuščati v razpravo o 27. marcu, rad bi le pokazal, kako se izbira citate. Istega Liddell Harta bi namreč lahko navedli po drugi knjigi "The Other Side of the Hill". Tudi tam dvomi, da je Jugoslavija zadržala nemški vpad v Rusijo: "...Vpad bi v sili mogli začeti, ne da bi čakali na ojačenje... z Balkana... Razlog za zamudo so okrepili dvomi, ali je bilo zemljišče dovolj suho, da bi poskusili začeti preje. Gen. Halder je rekel, da vremenske razmere niso bile primerne pred časom, ko se je vpad v resnici pričel." Konec strani in konec odstavka. Može, ki jim je citat bil po godu, so se zadovoljni oddahnili. Vendar obrnimo list. Na naslednji, 178. strani beremo prav na vrku:

"Vzvratni pogledi generalov pa niso zanesljivo vodilo, kaj bi moglo biti odločeno, če bi položaj ostal brez balkanskih zapletkov... Toda grški pohod ni povzročil preložitve... Odločilni faktor pri spremembi časa je bil nepričakovani državni udar v Jugoslaviji, ki se je dogodil 27. marca... Hitlerja je razburljiva novica tako razvnela, da se je tistega dne odločil prirediti premočno ofenzivo proti Jugoslaviji. Dodatne sile, ... potrebne za ta udar... so pripravile Hitlerja, da je zavzel... bolj usodno odločitev, da je odložil nameravani začetek napada na Rusijo."

To vse skupaj se nekoliko drugače bere kot sam začetek. Toda citat izgubi pomen, kar ne prija. - Drugič je pri sklicevanju na tuje pisce potrebna previdnost. Manjkalo jo je msgr. Skerbcu, ko je v "Sloveniji" lanskega decembra pisal o "Churchill-Mihailoviću-Titu". V pravičnem ogorčenju hoče prikazati, kako grdo je g. Churchill postopal v zvezi s Titom. Pri tem pa uporabi silovito šibko orožje. Sklicuje se na knjigo Waltra Hagen, "Die Geheime Front", izišle v Avstriji 1950. V tej knjigi je zares poročilo o Titovih pogajanjih z Nemci. Toda prav tako tudi piše, da se je Tito udeležil španske državljanske vojne in da naj bi bil vmešan v Simovićev puč. "Oberst Draža Mihailović" je bil že pred kapitulacijo načelnik četnikov, piše. In Velebit da je v nemilosti in živi verjetno v USA. Po takih netočnostih, ki bi jih z malo truda mogel preprečiti, podvomim v celo knjigo, kjer je pomešana resnica s polresnico, dejstva z ugibanji in govoricami, površne sodbe z resnimi zaključki. Nezanesljiva knjiga pač. Ne kam naivno jo je priporočati g. Churchill.

Upam, da se bodo javni može počasi le navadili, da Slovenci nismo tako zaostali, da bi se odkrili pred vsem, kar je tujega, naj bo vredno ali ne. Gola zgovornost več ne zadostuje. Slovencev prazne besede več ne pre-tentajo. Toliko smo že napredovali.

J A V N O M N E N J E

Lidice in Katyn. - G.urednik! Te dni sem brskal po neki knjigarni in na letel na angleško knjigo o čeških Lidicah, ki so jih požgali Nemci med zadnjo vojno. Na čast žrtvam so Angleži pisali celo pesmi! Pomislil sem na sto in sto naših Lidic, ki mi so v svetu tako odmevale kot češke. Od 7. do 10. januarja letos je minevalo deset let, odkar so gorele Dražgoše na Gorenjskem; Nemci so požgali 80 hiš, pobili in delno zažgali 42 ljudi. Kakšen odmev je to tedaj imelo na Zapadu? Seveda danes ni več aktualno spominjati Zapad na takšna nemška grozodejstva. Toda ali smo vse storili, kar je bilo človeško mogoče, da bi bili naši Katyni Zapadu tako poznani kot je poljski? To je še vedno aktualno! Se je dvignil kak glas iz slovenske emigracije, je bila izdana kakšna knjiga v angleškem in francoskem jeziku, ki bi opozorila na katynski Rog prav v tem trenutku, ko pred ameriškim Kongresom pričajo o sovjetskih streljanjih poljskih častnikov v Katynu? Naj se ne oglasi spet kak modrijan in naj ne reče, da tega ne smemo zaradi Zapadne politike do Tita! Če smejo ameriški senatorji in kongresniki napadati Tita, zakaj ne bi smeli mi izpričati iz živimi pričami, ki jih imamo, o povojnih Titovih zločinih. S.J.

Konferenca. - G.urednik! Dokaj prostora in preveč pozornosti ste posvetili konferenci Gibanja za zdr. Evropo. Pač spet enkrat so bile besede na prvem mestu, dejanj pa ni nikakih. Pa še pri teh se Jugoslava ni slabo odrežejo. Ne bi rad, da bi mi kdo očital rušilno zlobnost, res pa je, da nas preziranje Jugoslavi je ne more začuditi. Saj v emigraciji ni niti najosnovnejšega soglasja za borbo proti Titu. Dr. Krnjevič se zdi najprimernejše, udariti po Srbih, namesto da bi govoril o skupnem sovražniku Titu. B.P.

G.urednik! Hrvati so zelo podobni Ircem. Zlepa ni minilo kakršnoko li evropsko zborovanje, da Irci ne bi vlačili na dan svojega pritoževanja čez Angleže, kateri da zatirajo severno Irsko (čeprav ima ta svoj svoboden parlament). Podobno Hrvati ob primernih in neprimernih časih gonijo svojo o 20-letnem zatiranju pred vojno (čeprav so v Banovini imeli svojo strankarsko policijo).

Ko je govora o obrambi žej. Evrope pred komunizmom, so irske pritožbe čez Angleže vsaj nezanimive. Ko je govora o uničenju komunizma in borbi proti Titu, so hrvatske pritožbe čez Srbe vsaj času neprimerne. Enostavna modrost ne gre v glavo velikim politikom. A.G.

Habsburg in Madžari. - G.urednik! Lani enkrat je Vaš dopisnik iz Nemči je poročal o madžarski emigraciji. Evo novega slušaja: mesečna revija "Wardman Park Hotel" (največji hotel v Washingtonu) je prinesla sliko Otona Habsburškega z njegovo ženno. Stojita skupaj, za njima na stenih pa visi velika oljnata slika obah ob poroki. Pod sliko v reviji napis: Nadvojvoda Oton, pretendent na prestol Avstro-Ogrske, in princeza s portretom, ki so ga poklonili ob poroki madžarski monsignorji. - E, dobro vedo Madžari in Otonovci, kje kaže delati reklamo; v hotelu, ki ga dnevno obiskujejo - in njegove revije prelistavajo - diplomati in politiki svetovnega kalibra, pač. V.

A.B.N. - G.urednik! Morem dopolniti dopis iz New Yorka, objavljen v 87. št. KT? Antiboljševiški blok narodov nima v Angliji kakšnega posebnega pomena, ker je dokaj znano, da ga sestavljajo ljudje ali organizacije malo demokratičnih manir in preteklosti. Da je ta ABN dobil pokroviteljstvo (in sredstva) Škotske lige za evropsko svobodo, je vzrok v tem, da Liga podpira, če le more, vse, kar služi njeni politični liniji: proč od Angležev. Značilno je, da so v ABN združene nacionalistične skupine, ki teže po razbitju več narodnih skupnosti (n.pr. Sovjetska Rusija, češkoslovaška, Jugoslavija), da si se obenem zavzemajo za lastno večnarodno zajednico na federalni ali konfederalni osnovi. Zanimiv slučaj(?) je še, da so te skupine iz preteklosti poznane kot polfašistične ali vsaj zelo malo demokratske. Hrvate zastopa v ABN dr. Andrija Ilić, bivši kulturni ataše Ne zavisne države Hrvatske v Bratislavi - med vojno. Slovenci v tej ABN družini nismo zastopani. Tudi ni treba, da bi bili, da si bi Ukrajinci, ki vodijo vso stvar, to želeli. T.K.

SOCIALNI SKLAD

Gđ. Vida Zabavnikova je razrešena svojega položaja upravnice "Socialnega sklada 29. oktobra". Obvestila je konzorcij, da iz osebnih razlogov nemože več vršiti posla. Kasneje je sicer izjavila, da bo to še delala, a neodvisno od kogarkoli. Toda "Socialni sklad 29. oktobra" je bil ustanovljen v okviru Klica Triglava, ki za njegovo poslovanje nosi moralno odgovornost. Zato razumljivo konzorcij ni mogel sprejeti nove odločitve gđ. Zabavnikove. Konzorcij obžaluje, da je bil prisiljen k temu, ker si prekinitve ni niti želel niti je ni povzročil.

Ko tako prekinjamo sodelovanje z gđ. Zabavnikovo, se nam zdi potrebno poudariti velik uspeh, ki ga je socialni sklad dosegel pod njenim upravnštvom. Z veliko skrbjo, ljubeznijo in požrtvovalnostjo se je posvetila socialnemu delu, za kar se ji iskreno zahvaljujemo.

Socialni sklad bo nadaljeval z delom pod novim upravnštvom. Vsiderovi naj bodo poslani na naslov: Klic Triglava, 53 Bucks Hill, Chapel End, Nuneaton, Warwickshire. Kakor do slej bo tudi v bodoče uprava sklada podajala javne obračune.

DUSGJ

Občni zbor Dobrodelnega združenja svobodnih državljanov Jugoslavije se je vršil 15. 2. t. l. v Londonu. Finančno poročilo, zaključeno 31. 12. 51. izkazuje dohodkov £ 6,487.10.0 in izdatkov £ 6,840.13.10. Primanjkljaj je bil krit iz salda v l. 1950. Do malega vsi izdatki so bile podpore in darove posameznim beguncem. Račune je pregledala poznana londonska družba računskih preglednikov Price Waterhouse & Co.

SLOVENSKIM VISOKOŠOLCEM

Slovensko društvo v Vel. Britaniji je od Svobodne evropske univerze v Parizu prejelo dopis, s katerim sporoča, da sprejema sedaj prošnje za štipendije za šolsko leto 1952-1953. Prošnje morajo biti vložene najkasneje do 15. aprila 1952. Morebitni prosilci naj za potrebne formulare pišejo na naslov: College de l'Europe Libre, 7 rue de la Paix, Paris (2). Pripominjamo, da prihajajo za dodelitev štipendije v poštevele prosilci, ki niso stari nad 30 let.

Prosimo, obnovite naročnino

ŠTUDENTE BO ZANIMALO

Srbsko združenje študentov v Vel. Britaniji je objavilo poročilo o Konferenci Zveze študentskih združenj, ki je bila od 4. do 8. januarja v Edinburghu na Škotskem. Udeleženci so bili iz 24 držav, vključno Jugoslavija kot edina država s komunistično vlado. Navzoči so bili zastopniki češkoslovaških, ukrajinskih in poljskih študentov-beguncev. Srbska štud. združenja je zastopal kot opazovalec g. A. Perišić.

Škoti se si prizadevali, da osnujejo zapadno medn. štud. zvezo, neodvisno od praške od komunistov vodene Medn. študentske zveze. S 16 glasovi je škotski predlog prodr. Od begunskih zvez sta bili sprejeti češkoslovaška in ukrajinska. Tudi Titovska delegacija oz. štud. zveza je pristopila v novo medn. unijo. Iz tega razloga ni bilo mogoče na konferenci misliti, da bi sprejeli tudi jugosl. begunske študente, ki poleg tega niti zastopani niso bili. Titovci so tudi grozili, da zapuste konferenco in seboj potegnejo še Indijce in druge, če bi konferenca sprejela jugosl. begun. študente. Toda s tem pa pot ni zaprta, kajti novo ustanovljena Zveza ima "Tajništvo", ki je merodajno sprejemati nove članice-države in tudi begunske študentske organizacije, če bi se te kolektivno prijavile. Na prih. konferenci nameravajo s podporo UNESCA urediti vprašanje različnih diplom, štipendij, obče finansiranje itd., kar bi utegnilo priti prav begunskim študentom.

G. Perišić kot opazovalec ni mogel govoriti, pa je zato v "Scotsmanu" objavil pismo, kjer se je zavzel za ustanovitev zapadne štud. unije in za sprejem begun. štud. zvez. Prepis je poslal predsedniku konferenice.

Ker ni izgledov, da bi mogle uspeti ločene narodne štud. zveze SHS beguncev, bi koristilo če bi te zveze med seboj sodelovale in skupno nastopile, če želijo priti v novo medn. štud. organizacijo, zaključuje omenjena izjava Srb. štud. združenja.

GLOBOK SNEG je zamedel Slovenijo pred 14 dnevi. Pravijo, da še 100 let ni bilo toliko snega. V Ljubljani ga je padlo poldrugi meter, tramvaj ni vozil, vlaki so obtičali na postaji.

NAROČNINA ZA KT: letno 24/-, četrtletno 6/-; za inozemstvo odgovarjajočavota s posebnim doplačilom za letalsko dostavo.